

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ЩОДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЗЕМЕЛЬНИЙ КАДАСТР»
ДЛЯ СТУДЕНТІВ ДЕННОЇ ТА ЗАОЧНОЇ ФОРМ НАВЧАННЯ
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 193 – «ГЕОДЕЗІЯ ТА ЗЕМЛЕУСТРІЙ»
ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ «БАКАЛАВР»

КРЕМЕНЧУК 2018

Методичні вказівки щодо самостійної роботи з навчальної дисципліни «Земельний кадастр» для студентів денної та заочної форм навчання зі спеціальності 193 – «Геодезія та землеустрій» освітнього ступеня «бакалавр»

Укладач старш. викл. Л. М. Козарь

Рецензент к. б. н., доц. Н. П. Гальченко

Кафедра геодезії, землевпорядкування та кадастру

Затверджено методичною радою Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського

Протокол № ____ від _____ 2018 р.

Голова методичної ради _____ проф. В. В. Костін

ЗМІСТ

Вступ.....	4
1 Теми та погодинний розклад лекцій і самостійної роботи з навчальної дисципліни.....	4
2 Перелік тем і питань з навчальної дисципліни для самостійного опрацювання.....	7
3 Питання до змістових модулів.....	13
3.1 Питання до 1-го змістового модуля.....	13
3.2 Питання до 2-го змістового модуля.....	14
Список літератури.....	17

ВСТУП

«Земельний кадастр» – вибіркова навчальна дисципліна для підготовки студентів спеціальності 193 – «Геодезія та землеустрій».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є державний земельний кадастр, його наповнення та порядок ведення.

Державний земельний кадастр (ДЗК) - одна із функцій загальної системи управління земельними ресурсами. *Державний земельний кадастр* - єдина державна геоінформаційна система відомостей про землі, розташованих в межах державного кордону України, їх цільове призначення, обмеження у їх використанні, а також дані про кількісну і якісну характеристику земель, їх оцінку, про розподіл земель між власниками і користувачами. Тому до навчального плану підготовки бакалаврів і спеціальності «Геодезія та землеустрій» було включено навчальну дисципліну «Земельний кадастр».

Самостійна робота є основним засобом засвоєння студентом навчального матеріалу у вільний час від обов'язкових навчальних занять. Навчальний час, відведений для самостійної роботи студента, регламентується робочим навчальним планом підготовки фахівців зі спеціальності 193 – «Геодезія та землеустрій» освітнього ступеня «Бакалавр». Зміст самостійної роботи визначається робочою навчальною програмою навчальної дисципліни «Земельний кадастр» і методичними вказівками.

Дані Методичні вказівки призначені для самостійної роботи та контролю рівня знань студентів. Вони також можуть використовуватися для поточного контролю якості засвоєння студентами пройденого матеріалу. Методичні вказівки складаються з трьох розділів: тематичний план навчальної дисципліни, завдання для самостійної роботи студента, питання до змістових модулів з навчальної дисципліни.

Під час самостійної роботи студенти повинні використовувати літературу, конспект лекцій і методичні вказівки з навчальної дисципліни. Консультацію викладача студент може отримати згідно з графіком кафедри.

Студенти повинні

знати:

- категорії земельного фонду та їхні діагностичні ознаки;
- структуру земельного фонду України та територіальні особливості в розрізі адміністративно-територіальних утворень;
- історичні етапи становлення та розвитку земельного кадастру в світі і Україні;
- законодавчі та нормативні документи, які регламентують функціонування земельного кадастру в Україні;
- організаційну структуру, рівні та функції центрів державного земельного кадастру;
- складові частини державного земельного кадастру та завдання, які вони виконують;
- сучасний стан функціонування земельного кадастру в Україні та нагальні завдання його вдосконалення.

вміти:

- встановлювати місце розташування обмежень використання земель;
- встановлювати кадастрові зони та оціночні райони;
- встановлювати кадастрові номери адміністративно-територіальних одиниць;
- виконувати геодезичне встановлення меж ділянок та погодження меж;
- виконувати відновлення меж на місцевості та встановлення меж обтяжень та обстежень;
- виготовлювати кадастровий план;
- проводити визначення юридичного підтвердження прав;
- отримувати висновки органів земельних ресурсів та у справах будівництва і архітектури, складати документи на право власності;
- визначати категорії земель, порядок їх використання, їх правовий режим.

1 ТЕМИ ТА ПОГОДИННИЙ РОЗКЛАД ЛЕКЦІЙ І САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ пор.	Тема	Денна форма навчання		Заочна форма навчання	
		Кількість годин лекцій	Кількість годин СРС	Кількість годин лекцій	Кількість годин СРС
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
Змістовий модуль 1					
1	Теоретичні основи кадастру	2	6	1	9
2	Державний земельний кадастр (ДЗК)	2	7	1	13
3	Земельні ресурси як об'єкт державного земельного кадастру.	2	8	1	12
4	Кадастрове зонування	2	10	—	12
5	Кадастрові зйомки	2	9	—	14
Усього за модулем 1		10	40	3	60
Змістовий модуль 2					
6	Державна реєстрація земельних ділянок	2	9	1	8
7	Бонітування ґрунтів	2	4	1	7
8	Оцінка земель	2	5	1	10
9	Облік кількості та якості земель	2	7	—	11
10	Сучасний стан і тенденції світового кадастру	2	9	—	6
Усього за модулем 2		10	34	3	42
	Семестровий контроль	—	6	—	6
	Усього	20	80	6	108

2 ПЕРЕЛІК ТЕМ І ПИТАНЬ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Тема 1 Теоретичні основи кадастру

1. Види сучасних кадастрів.
2. Історичний розвиток кадастру.

Питання для самоперевірки

- 1 Назвіть види сучасних кадастрів.
2. Визначте суть поняття «кадастр природних ресурсів», відомості яких кадастрів має у складі?.
3. Визначте суть поняття «містобудівний кадастр».
4. Визначте суть поняття «кадастр нерухомості».
5. Визначте суть поняття «екологічні кадастри», відомості яких кадастрів має у складі?
6. Які історичні етапи розвитку земельного кадастру?
7. Назвіть види земельного кадастру, які історично склалися.
8. Основний зміст Міланського, австрійських, Пруського земельних кадастрів.
9. Суть земельних кадастрів.
10. Основні принципи земельного кадастру.

Література: [1, розділ 1; 4; 9, с. 5-24; 13, розділ 1; 14; 15; 17; 18; 19]

Тема 2 . Державний земельний кадастр (ДЗК)

1. Види земельного кадастру.
2. Органи ведення ДЗК.

Питання для самоперевірки

1. На які види поділяється земельний кадастр (залежно від змісту і порядку проведення робіт)?
2. Що є завданням основного (первинного) земельного кадастру?
3. Загальні принципи проведення основного земельного кадастру.

4. Які основні завдання поточного (наступного) земельного кадастру?.
5. Загальні принципи проведення основного земельного кадастру.
6. Яка різниця точності проведення основного та поточного кадастрів?
7. Хто є адміністратором державного земельного кадастру?.
8. Які організації та служби займаються створенням та веденням ДЗК на державному рівні?
9. Які організації та служби займаються створенням та веденням ДЗК на обласному рівні?
10. Які організації та служби займаються створенням та веденням ДЗК на базовому рівні?
11. Які повноваження органів, що здійснюють ДЗК на всіх рівнях?

Література: [1, розділ 2; 9, с. 5-24; 13, с.58-74; 14; 15; 17; 18; 19]

Тема 3 Земельні ресурси як об'єкт державного земельного кадастру

1. Реєстрація права власності на земельну ділянку.

Питання для самоперевірки

1. Назвіть правила державної реєстрації прав на земельні ділянки..
2. Визначте покроково процедуру реєстрації права власності на зареєстровані земельні ділянки.
3. Який державний орган опікується реєстрацією права на земельну ділянку?
4. Який документ є підтвердженням державної реєстрації права?
5. В чому відмінність правил реєстрації, які діють з 2013 року від старих?

Література: [1, розділ 3; 9, с. 24-30, глава III; 13, розділ 2; 14; 15; 18; 19]

Тема 4 Кадастрове зонування

1. Поняття обмеження щодо використання земель.
2. Індексні кадастрові карти (плани).

Питання для самоперевірки

1. Розкрийте суть поняття обмеження (обтяження) щодо використання

земель.

2. В якому випадку можуть бути встановлені обмеження прав у використанні земельної ділянки?

3. Дайте визначення поняття «охоронні зони»..

4. У яких випадках створюються охоронні зони?

5. У яких випадках створюються зони санітарної охорони?

6. У яких випадках створюються санітарно-захисні зони?

8. У яких випадках створюються зони особливого режиму використання?

10. Визначте суть поняття індексна кадастрова карта (план)?

11. Які відомості наносяться на індексну кадастрову карту (план)?

Література: [1, розділ 6; 2; 9, глава IV; 13, с.118-125; 14; 15; 17; 18; 19]

Тема 5 Кадастрові зйомки

1. Камеральні роботи при кадастровому зніманні.

2. Прилади для кадастрової зйомки..

Питання для самоперевірки

1 Що передбачають камеральні роботи при кадастровому зніманні?

2 Що являє собою кадастровий план земельної ділянки?

3 Історичні передумови виникнення кадастрових зйомок?

4 Яка роль державної геодезичної мережі для робіт з кадастрового знімання?

5 В чому полягає порядок зйомки території?

6 Які прилади використовуються для проведення земельно-кадастрових робіт?

Література: [1, розділ 7; 2; 9, с.137-145; 13, с.125-144; 14; 15; 17; 18; 19]

Тема 6 Державна реєстрація земельних ділянок

1. Внесення відомостей до Поземельної книги.

Питання для самоперевірки

1. Яким документом визначена форма поземельної книги?.

2. Які відомості щодо земельної ділянки вносяться до поземельної книги?
3. В якому випадку відкривається поземельна книга?
4. В якому випадку закривається поземельна книга?
5. На якій підставі вносяться зміни до відомостей щодо земельної ділянки?
6. Які документи необхідно представити для внесення змін до відомостей щодо земельної ділянки до Поземельної книги?
7. Хто здійснює внесення відомостей до Поземельної книги?
8. У яких випадках здійснюється відмова у внесенні до Поземельної книги змін до відомостей про земельну ділянку?

Література: [1, розділ 6; 2; 9, с.86-96; 11; 13, с.188-202; 14; 15; 17; 18; 19]

Тема 7 Бонітування ґрунтів

1. Історичні витоки і сутність бонітувальних робіт.
2. Природно-сільськогосподарське районування території.

Питання для самоперевірки

1. Яке походження поняття «бонітування ґрунтів»?
2. Який характер носить кадастрова інформація стародавніх часів?
3. Наведіть приклади історично перших оцінок земель для цілей оподаткування.
4. Яка роль В. Докучаєва в історичному становленні бонітування ґрунтів?
5. В чому недосконалість оцінки земель за трьома класами якості?
6. Які передумови для проведення об'єктивної оцінки родючості ґрунтів?
7. Визначте суть природно-сільськогосподарського районування?
8. За якими показниками різняться природно-сільськогосподарські райони в Україні?
9. Як встановлюються межі природно-сільськогосподарських районів?
10. Які вихідні матеріали потрібні для природно-сільськогосподарського районування?

Література: [1, розділ 8; 2; 8; 13, с.202-219; 14; 15; 16; 17; 18; 19]

Тема 8 Оцінка земель

1. Призначення та види грошової оцінки земель.
2. Історія становлення грошової оцінки.
3. Види економічної оцінки земель.

Питання для самоперевірки

1. Призначення грошової оцінки земель.
2. Види грошової оцінки земель.
3. Законодавче забезпечення грошової оцінки земель.
4. Етапи створення грошової оцінки земель.
5. Поняття індексації грошової оцінки земель.
6. Відмінність економічної оцінки земель від бонітування ґрунтів.

Література: [1, розділ 9,10; 2; 6: 10; 14; 15; 17; 18; 19]

Тема 9 Облік кількості та якості земель

1. Забезпечення точності обліку кількості земель.
2. **Особливості статистичної звітності обліку кількості земель.**

Питання для самоперевірки

1. Періодичність проведення обліку кількості земель?
2. Чим зумовлена точність проведення кадастрових робіт?
3. Вимоги до вихідних даних щодо забезпечення точності кадастрових робіт з кількісного обліку земель?.
4. Зазначте рекомендовані масштаби земельно-кадастрових планів (карт).
5. Назвіть основні статистичні документи щодо кількісного обліку земель?
6. Яка структура стандартної класифікації земель за статистичною звітністю?
7. Зазначте перелік власників і користувачів за формами статичної звітності.
8. Назвіть відомості, необхідні для якісного обліку земель?
9. Призначення обліку якості земель у складі ДЗК.

10. Які категорії придатності земельного фонду передбачає чинне законодавство?

11. За якими показниками проводиться облік якості земельних угідь у межах видів земель?

Література: [1, розділ 12; 5; 9, глава III; 13, с.202-219; 14; 15; 17; 18; 19]

Тема 10 Сучасний стан і тенденції світового кадастру

1. Особливості створення та ведення земельного кадастру у сучасному світі.

Питання для самоперевірки

1. Особливості земельного кадастру Америки.
2. Особливості земельного кадастру країнах Європи.
3. Земельний кадастр у країнах Азії й Африки.

Література: [1, розділ 13; 9, с.124-130; 17; 18; 19]

3 ПИТАННЯ ДО ЗМІСТОВИХ МОДУЛІВ ТА ЗАХИСТУ РГР

3.1 Питання до 1-го змістового модуля

1. Зміст поняття «кадастр».
2. Види сучасних кадастрів.
3. Система державних кадастрів.
4. Визначення ДЗК, його призначення.
5. Місце земельного кадастру у складі кадастру природних ресурсів
6. Історичний розвиток кадастру.
7. Принципи ДЗК.
8. Регулювання відносин, що виникають при веденні ДЗК.
9. Загальні засади ведення Державного земельного кадастру.
10. Складові частини ДЗК.
11. Види земельного кадастру
12. Органи ведення ДЗК та їх повноваження.
13. Склад відомостей державного земельного кадастру
14. Об'єкти Державного земельного кадастру

15. Відомості про земельні ділянки, що включаються до ДЗК
16. Документи, які створюються під час ведення ДЗК.
17. Класифікація земель за цільовим призначенням
18. Землі с/г призначення, землі оздоровчого призначення та землі водного фонду.
19. Землі рекреаційного призначення, землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення.
20. Землі лісового фонду, історико-культурного призначення та оздоровчого призначення.
21. Землі житлової та громадської забудови, землі природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення.
22. Земельна ділянка як основна земельно-кадастрова одиниця, її межа.
23. Земельна ділянка як об'єкт права власності
24. Угіддя як елемент земельного кадастру, їх класифікація
25. Сільськогосподарські угіддя, їх класифікація.
26. Облік інших угідь.
27. Відомості про земельні ділянки, що включаються до ДЗК.
28. Теоретичні положення земельно-кадастрового зонування
29. Склад відомостей ДЗК про кадастрове зонування земель.
30. Поняття обмеження щодо використання земельних ділянок.
31. Склад відомостей Державного земельного кадастру про обмеження у використанні земель.
32. Земельні сервітути.
33. Поняття кадастрового номеру земельної ділянки.
34. Структура кадастрового номеру земельної ділянки.
35. Індексні кадастрові карти (плани).
36. Кадастрові зйомки.
37. Підготовчий етап проведення кадастрових зйомок.
38. Виробничий етап проведення кадастрових зйомок.
39. Суть камеральних робіт при кадастровому зніманні, кадастровий план.
40. Прилади для проведення земельно-кадастрових робіт.

3.2 Питання до 2-го змістового модуля

1. Поняття реєстрації земельних ділянок.
2. Порядок проведення державної реєстрації земельних ділянок.
3. Поземельна книга та її зміст.
4. Внесення відомостей до Поземельної книги.
5. Державний кадастровий реєстратор, його функції та відповідальність.
6. Повноваження державних кадастрових реєстраторів.
7. Покрокова схема реєстрації права власності на земельну ділянку.
8. Історичні витоки і сутність бонітувальних робіт.
9. Поняття бонітування ґрунтів та його правове забезпечення.
10. Загальні положення бонітування ґрунтів і оцінки земель.
11. Родючість ґрунту, її класифікація.
12. Поняття природно-сільськогосподарське районування території.
13. Охарактеризувати одиниці природно-сільськогосподарського районування.
14. Основні діагностичні ознаки бонітування ґрунтів.
15. Встановлення балів бонітування ґрунтів за їх окремими діагностичними ознаками. Поняття еталону.
16. Поняття шкал бонітування ґрунтів та порядок їх складання.
17. Загальні положення економічної оцінки земель, її призначення.
18. Види економічної оцінки та її показники.
19. Способи визначення середньої багаторічної врожайності с/г культур за групами ґрунтів.
20. Як визначити показники економічної оцінки земель.
21. Правове забезпечення економічної оцінки земель.
22. Порядок визначення оціночної та кадастрової урожайності основних сільськогосподарських культур за агровиробничими групами ґрунтів.
23. Складання шкал економічної оцінки земель, їх види.
24. Порядок складання розімкненої шкали економічної оцінки землі за валовою продукцією і чистим доходом основних с/г культур підприємства.

25. Порядок складання замкненої шкали економічної оцінки землі за валовою продукцією і чистим доходом основних с/г культур підприємства.
26. Поняття обліку кількості земель, в тому числі зрошуваних і осушуваних земель.
27. Рівні ведення обліку кількості земель. Забезпечення точності обліку кількості земель.
28. Статистична звітність обліку кількості земель та відповідна класифікація земель.
29. Перелік власників і користувачів за формою б-зем.
30. Структура форми б-зем.
31. Поняття обліку якості земель, його призначення та основні класифікаційні характеристики.
32. Категорії придатності земель та критерії обліку якості земельних угідь у межах видів земель.
33. Призначення та види грошової оцінки земель.
34. Історія становлення грошової оцінки.
35. Поняття нормативної грошової оцінки земель.
36. Суть грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення.
37. Порядок грошової оцінки окремої земельної ділянки та земель с/г призначення в Україні.
38. Суть грошової оцінки земель населених пунктів.
39. Порядок грошової оцінки земель несільськогосподарського призначення.
40. Індксація грошової оцінки земель.
41. Суть експертної грошової оцінки земельних ділянок.
42. Порядок проведення експертної грошової оцінки земельних ділянок та її правове забезпечення.
43. Відмінність основних положень нормативної та експертної грошової оцінки.
44. Принципи експертної оцінки земельних ділянок.
45. Методичні підходи до експертної оцінки земельних ділянок.
46. Склад звіту з експертної грошової оцінки.
47. Групування земельно–кадастрових даних.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Теоретичні основи державного земельного кадастру: Навч. посібник / М.Г. Ступень, Р.Й. Гулько, О.Я. Микула та ін.; за заг ред. М.Г. Ступеня. – Львів: „Новий Світ-200”, 2006. – 336с.
2. Управління земельними ресурсами: Підручник / Горлачук В.В., В’юн В.Г., Песчанська І.М., Сохнич А.Я. – Львів, «Магнолія 2006», 2007. – 443 с.
3. Третяк А. М. Земельні ресурси України та їх використання: Посібник / А. М. Третяк, Д. І. Бабміндра. – К. : ТОВ “ЦЗРУ”, 2003. – 143 с.
4. Третяк А. М. Земельний кадастр ХХІ століття: Зарубіжні і вітчизняні погляди на розвиток земельного кадастру. – К. : ПВКП –“Укртиппроєкт”, 1999. – 164 с.
5. Третяк А. М., Дорош О. С. Управління земельними ресурсами. – Вінниця: Нова Книга, 2006. - С.27-31.
6. Методичні основи грошової оцінки земель в Україні: Навчальний посібник / Дегтяренко Ю.Ф., Лихогруд М.Г., Манцевич Ю.М., Палеха Ю.М. – К.: Профі, 2007. – 624с., 8 іл.
7. Шеремет А.П., Земельне право України: навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.] / А.П. Шеремет – [2-ге вид.]. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 632 с.
8. Третяк А.М. Землевпорядне проектування: теоретичні основи і територіальний землеустрій: Навч. посібник. – К., ТОВ «ЦЗРУ», 2008. – 576 с.
9. Володін М. О. Основи земельного кадастру. Навчальний посібник. – Київ, 2000. – 320 с.
10. Палеха Ю.М. Економіко-географічні аспекти формування вартості територій населених пунктів. Наукове видання. – Київ : Профі, 2006. – 324 с.
11. Про програму створення автоматизованої системи ведення державного

- земельного кадастру: Пост. Кабінету Міністрів України від 2 грудня 1997 р. // Землевпорядний вісник. – 1998. – №1 – С. 37-44.
12. Містобудівний кадастр: Навч.посібник / Ступень М.Г., Добрянський І.М., Микула О.Я., Шпик Н.Р. – Львів: ЛДАУ, 2003. – 224 с.
 13. Ступень М.Г., Гулько Р.Й., Микула О.Я., Шпик Н.Р. Кадастр населених пунктів: Підручник. – Львів: "Новий світ 2000", 2004. – 392 с.
 14. Про державний земельний кадастр. Закон України. – Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2012, № 8, ст.61.
 15. Земельний Кодекс України. – Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 3-4, ст.27.
 16. Про землеустрій. Закон України. – Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003 р., № 36, стаття 282.
 17. Журнал «Землевпорядний вісник», <http://www.zemvisnuk.com.ua/>.
 18. Сайт землевпорядників України <http://zemres.com/>.
 19. Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру <http://land.gov.ua/>.
 20. Державна публічна карта України <http://map.dazru.gov.ua/kadastrova-karta>.

Методичні вказівки щодо самостійної роботи з навчальної дисципліни «Земельний кадастр» для студентів денної та заочної форм навчання зі спеціальності 193 – «Геодезія та землеустрій» освітнього ступеня «бакалавр»

Укладач старш. викл. Л. М. Козарь

Відповідальний за випуск зав. кафедри геодезії, землевпорядкування та кадастру В. В. Артамонов

Підп. до др. _____. Формат 60×84 1/16. Папір тип. Друк ризографія.
Ум. друк. арк. _____. Наклад ___ 5 ___ прим. Зам. № _____. Безкоштовно.

Видавничий відділ
Кременчуцького національного університету
імені Михайла Остроградського
вул. Першотравнева, 20, м. Кременчук, 39600